

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 16Pc/3/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2217202722
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2017:2217202722.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudcom Michalom Novotným v rodinnoprávnej veci navrhovateľa: X. Z., Z. XX. Z. XXXX, J. Z. XXX/XX, L. Q., proti odporcovi: D. Z., Z. XX. T.E. XXXX, K. O., K.. Č.. Z. V. XXXX/XX, L. Q., o určenie výživného, takto

rozhodol:

- I. Odporca je povinný s účinnosťou od 15. februára 2017 prispievať navrhovateľovi na výživu sumou 80 € mesačne vždy do 5. dňa kalendárneho mesiaca vopred.
- II. Nedoplatok na zročnom výživnom 760 € je odporca povinný splácať navrhovateľovi v splátkach po 35 € mesačne zročných s bežným výživným s tým, že omeškanie s jednou splátkou má za následok zročnosť celého plnenia.
- III. V časti o priznanie výživného prevyšujúceho 80 € mesačne sa návrh zamietá.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ sa návrhom došlým 15. februára 2017 domáhal voči odporcovi výživného 100 € mesačne počnúc 15. februára 2017. V návrhu predniesol, že je žiakom 3. ročníka strednej odbornej školy. Po rozvoze rodičov 27. decembra 2013 žil s otcom, pre osobné nezhody sa však od 10. januára 2017 presťahoval k matke. Otec mu na výživu napriek výzve neprispieva, hoci sa pripravuje na budúce povolanie a nie je schopný sa samostatne živiť.

2. Odporca vo vyjadrení uznal svoju vyživovaciu povinnosť, nesúhlasil však s jeho výškou. Poukázal na to, že poberá minimálnu mzdu, na dcéru platí 80 € a splátku 20 € mesačne, ďalšie peniaze vynakladá na nájomné.

3. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie (§ 33 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku), na ktorom v neprítomnosti odporcu riadne predvolaného z adresu, ktorú sám vo vyjadrení k návrhu uviedol [§ 111 ods. 3 v spojení s § 106 ods. 1 úvodná veta C. s. p.] vykonal dokazovanie:

- výsluchom navrhovateľa (zápisnica o pojednávaní z 10. novembra 2017, č. l. 42 a 43),
 - výsluchom svedkyne P. Z. (zápisnica č. l. 42 a 43),
 - listinnými dôkazmi, a to: lustrácia Sociálnej poisťovne (č. l. 23a, 40 a 41)
 - spisom tun. súdu 14 P 59/2013, a to: potvrdenie Q. G. U. z 27. novembra 2013 (č. l. 21), zápisnica o pojednávaní z 13. decembra 2013 (č. l. 26 a 27),
 - spisom tun. súdu 14 P 10/2017, a to: zápisnica o pojednávaní z 5. mája 2017 (č. l. 25 až 28),
- a zistil tento

skutkový stav:

4. a) Navrhovateľ je vlastným synom odporcu narodeným 11. novembra 1997 (nesporná skutočnosť) a rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 14 P 59/2013-28 právoplatným 27. decembra 2013 bol odporcovi

zverený do výchovy. Tým istým rozsudkom bola sestra navrhovateľa zverená do výchovy matke. Výživné upravené nebolo, pretože „sa účastníci konania vedia v tomto smere dohodnúť navzájom“. Navrhovateľ mal v tom čase 16 rokov a navštevoval 1. ročník strednej zdravotnej školy (zápisnica č. I. 26 a 27 spisu 14 P 59/2013, výpoveď navrhovateľa, zápisnica č. I. 42). Odvtedy až do 10. januára 2017 žil spoločne s otcom - odporcom v K. O.j, neskôr v L. Q.. Odporca ako murár bol v tom čase bol zamestnancom podnikateľa U. G. - STAVEBNINY a jeho čistý mesačný príjem bol v sume 490 až 500 € (potvrdenie č. I. 21 spisu 14 P 59/2013, zápisnica č. I. 26 a 27 tohto spisu). Matka navrhovateľa bola v tom čase zamestnankyňou spoločnosti TESCO Stores SR a.s. s čistým mesačným príjmom približne 550 € (zápisnica č. I. 26 a 27 spisu 14 P 59/2013).

b) Navrhovateľ v 1. ročníku strednej zdravotnej školy neprospieval dobre, preto od školského roku 2014/2015 začal navštevovať Strednú odbornú školu technickú v L. Q. v odbore mechanik-elektrotechnik. Za 3. ročník dosiahol priemerný prospech približne 3,5. (správa č. I. 38) V školskom roku 2017/2018 bude maturovať, s čím sú spojené zvýšené výdavky na stužkovú približne 300 €, nepočítajúc v to výdavky na oblek, fotografa a pod. Okrem toho má bežné výdavky na potreby každodennej spotreby (strava, oblečenie, obuv, hygienické potreby, kultúrne a športové vyžitie). Popri školskej dochádzke navrhovateľ pracuje ako predavač v supermarkete TESCO, kde zarobí približne 200 € mesačne, zároveň však kvôli práci neospravedlnene vymeškáva školu. Býva s matkou, sestrou a matkiným druhom v byte v Dunajskej Strede, za ktorý platia približne 300 až 350 € mesačne (výpoveď navrhovateľa, zápisnica z 10. novembra 2017, správa č. I. 38, výpoveď svedkyne Z., zápisnica z 10. novembra 2017).

d) Odporca je od 1. novembra 2015 zamestnancom spoločnosti HTBAU Slovakia, s.r.o., ako murár s minimálnou mzdou (ilustrácia v Sociálnej poisťovni, č. I. 23a a č. I. 40 a 41). Nebolo zistené, že by odporca nebol zdravý alebo že by bol neschopný práce. Okrem navrhovateľa má odporca vyživovaciu povinnosť len k dcére - sestre navrhovateľa v sume 80 € mesačne. Tá bola určená dohodou rodičov z 5. mája 2017, ktorú tunajší súd schválil rozsudkom č. k. 14 P 10/2017-34 z toho istého dňa. Pri jeho schválení odporca priznal len jednu vyživovaciu povinnosť k dcére, vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľovi nepriznal. Majetok nemá, žije v byte v L. Q. spolu s družkou a jej dieťaťom, náklady na byt predstavujú približne 380 €. (zápisnica č. I. 26 a 27 spisu 14 P 10/2017, výpoveď navrhovateľa a svedkyne Z., zápisnica z 10. novembra 2017) Matka navrhovateľa pracuje naďalej v supermarkete siete TESCO s priemerných čistým príjmom 500 € s čistým priemerným mesačným príjmom približne 500 € (výpoveď svedkyne Z., zápisnica z 10. novembra 2017).

5. Takto zistený skutkový stav vyplýva z vykonaných dôkazov hodnotených vo vzájomnej súvislosti (§ 132 O. s. p.).

Jednotlivé skutkové závery v bode 5 v podstate bezrozporne vyplývajú z dôkazov uvedených pri nich v zátvorkách, medzi ktorými v podstate neboli rozpory.

Právne vec súd posúdil takto:

6. Navrhovateľ sa domáha určenia výživného, ktoré doteraz v rozpore s § 24 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. nebolo upravené ani pri rozvoze, hoci tak súd rozhodujúci o rozvoze mal urobiť. Vzhľadom na to sa v prerokovanej veci neuplatní ustanovenie § 78 ods. 1 Zák. o rodine o zmene výživného, ale je potrebné o výživnom rozhodnúť bez ohľadu na skorší rozsudok č. k. 14 P 59/2013-28.

7. Podľa § 62 ods. 1 Zák. o rod. vyživovacia povinnosť rodičov k deťom trvá do času, kým nie sú schopné sa samé živiť. Podľa § 62 ods. 2 Zák. o rodine potom rodičia musia prispievať na výživu detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Podľa judikatúry k § 62 ods. 1 Zák. o rod., resp. dovtedajším predpisom (porov. najmä judikát R 16/1968) zánik vyživovacej povinnosti nespôsobuje skutočnosť, že dieťa je schopné akejkolvek práce, bez ohľadu na jeho záujmy, schopnosti, zdravotný stav a celkovú telesnú spôsobilosť. Aj u plnoletých detí je potrebné zhodnotiť s prihliadnutím na všetky okolnosti, či a v akej miere sú schopné sa samy živiť a či a v akej miere ich majú naďalej vyživovať rodičia. Neschopnosť samostatne sa živiť spravidla trvá počas prípravy na budúce povolanie. Ojedinelý príjem dieťaťa, ktoré sa inak pripravuje na budúce povolanie, spravidla neovplyvňuje vyživovaciu povinnosť rodičov (porov. napr. judikát R 76/1968). Z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by navrhovateľ bol schopný sa samostatne živiť. Naopak, štúdium na strednej škole treba považovať za súčasť sústavnej prípravy na povolanie. Na tom nič nemení ani to, že navrhovateľ z jednej strednej školy prestúpil na inú. Z

vykonaného dokazovania totiž vyplýva, že navrhovateľ prvú strednú školu nezvládal a opustil ju hneď po prvom ročníku. Naopak, na novej škole napriek slabšiemu prospechu študuje sústavne a bez opakovania ročníka, pričom v tomto školskom roku bude maturovať. Prestup na inú školu nemožno považovať za účelovú snahu o predĺžovanie vyživovania zo strany navrhovateľa, ale ako prejav jeho snahy zmysluplne sa pripraviť na také povolanie, ktoré mu v budúcnosti zaručí uplatnenie. Príjem, ktorý navrhovateľ dosahuje svojou brigádnickou činnosťou v supermarkete, je len ojedinelým príjmom, ktorý navrhovateľa nerobí schopným sa samostatne živiť. Naopak, z vykonaného dokazovania je zrejmé, že ide o prácu z núdze, na vylepšenie rodinnej finančnej situácie a odľahčenie záťaže na matku. Navrhovateľ navyše túto prácu vykonáva len za cenu vymeškania vyučovania v škole, čo sa negatívne prejavuje na jeho prospechu a hodnotení správania. Z § 62 ods. 1 Zák. o rodine a vyššie citovanej judikatúry však podľa názoru súdu jasne vyplýva prednosť prípravy na budúce povolanie s podporou rodičov, nie prednosť pracovania dieťaťa za každú cenu.

8. Na základe toho tak navrhovateľ nie je schopný sa samostatne živiť a odporca je povinný prispievať na jeho výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 Zák. o rod.). Súd pritom podľa § 75 ods. 1 Zák. o rodine prihliadne na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Podľa judikatúry (porov. judikáty R 5/1969, R 101/1967) sú pri určení výšky výživného rozhodujúce reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, alebo aj okolnosťami objektívneho rázu. Pri hodnotení tejto schopnosti treba zistiť jednak rozsah iných vyživovacích povinností, ako aj dôvody, kvôli odporcu nepracuje, resp. nedosahuje príjmy. Okrem toho má súd prihliadnuť aj na neprimerané riziká, ktoré na seba povinný berie. Zo zisteného skutkového stavu nevyplýva, že by odporca bol vlastníkom podstatného majetku, ani že by bral na seba neprimerané majetkov riziká (pôžičky, stávky, hry a pod.), a ani odporca nežiadal zohľadniť tieto okolnosti pri vymeraní výživného. Naopak, zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že v čase rozvodu s matkou navrhovateľa bol odporca v pracovnom pomere s priemerným mesačným zárobkom približne 500 €. V súčasnosti pracuje ako murár, pričom tvrdí, že jeho zárobok je vo výške minimálnej mzdy, čo zodpovedá aj zistenému skutkovému stavu. Odporca preukázateľne netrpí žiadnou chorobou, vysoký krvný tlak tvrdený v konaní 14 P 10/2017 odporcu zjavne v pracovnej činnosti neobmedzuje a odporca sám ho nepovažuje za potrebné liečiť. Odporca je 47 ročný muž, remeselník - murár, ktorých je v súčasnosti všeobecný nedostatok. Región, v ktorom odporca žije, vďaka blízkosti hlavného mesta poskytuje relatívny dostatok pracovných možností. Odporca okrem toho nepreukázal žiaden ospravedlniteľný dôvod, prečo prešiel zo zamestnania s príjmom 500 € v čistom do zamestnania, kde dosahuje príjem o tretinu nižší, a takéto rozhodnutie prima facie nemá racionálne odôvodnenie. To všetko sú príčiny, ktoré nemôžu ísť na ľarchu navrhovateľa - syna odporcu a nemôžu viesť ku kráteniu jeho vyživovacej povinnosti voči nemu. Schopnosti a zárobkové možnosti odporcu sú subjektívne i objektívne lepšie než je jeho deklarovaný príjem. Vzhľadom na to považuje súd za primeraný schopnostiam a zárobkovým možnostiam odporcu príjem 500 €, ktorý dosahoval v predošlom zamestnaní, a z tejto sumy bude vychádzať aj pri určovaní výživného.

9. Navrhovateľ sa domáhal určenia výživného v sume 100 € mesačne. Podľa už citovaného § 62 ods. 2 Zák. o rod. má dieťa právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. To však znamená, že jeho životná úroveň nesmie byť ani podstatne nižšia, ale ani podstatne vyššia než životná úroveň jeho rodičov. Z tohto hľadiska treba posudzovať aj odôvodnené potreby oprávneného maloletého v zmysle § 75 ods. 1 Zák. o rod. Vychádzajúc z judikátu R 69/1971 výživné nie je možné obmedziť iba na potreby bývania, stravovania a ošatenia, ale slúži aj pre kultúre, športové, rekreačné a iné potreby na zabezpečenia všestranného vývoja dieťaťa. Vzhľadom na to súd s ohľadom na všeobecné skúsenosti považuje sumu 100 € za plne odôvodnené náklady na mesačné potreby navrhovateľa - maturanta, ktorý musí vynaložiť zvýšené výdavky už na stužkovú slávnosť, maturity, ale ktorý má záujem aj žiť spoločenským životom v kruhu priateľov a pripravovať sa na postupné osamostatnenie od rodičov. Na druhej strane však pri určení výživného treba prihliadať aj na možnosti a schopnosti povinného (§ 75 ods. 1 Zák. o rodine). Vzhľadom a to v súlade s ustálenou judikatúrou možno od odporcu ako povinného vyžadovať, aby na všetky vyživovacie povinnosti vynakladal približne 25 až 30 % príjmov, čo pri uvažovanom potenciálnom príjme 500 € predstavuje sumu 125 až 150 €. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že odporca má okrem navrhovateľa aj druhú vyživovaciu povinnosť k dcére, ktorá má v súčasnosti 18 rokov. Táto vyživovacia povinnosť bola predmetom konania sp. zn. 14 P 10/2017, kde sa odporca zaviazal prispievať na jej výživu 80 € mesačne. Súd však takto vymeraným výživným nie je viazaný v tomto konaní, keďže navrhovateľ nebol jeho účastníkom. Odporca pritom v uvedenom konaní priznal len jednu vyživovaciu povinnosť, takže súd schválil rodičovskú dohodu vychádzajúc

z týchto skutočností. Nemôže však byť navrhovateľovi na ľarchu, že odporca súd neupozornil aj na druhú vyživovaciu povinnosť - voči navrhovateľovi. Ak by súd mal v tomto konaní akceptovať určené výživné na dcéru 80 €, zostávalo by z akceptovanej hranice 30 % príjmu na navrhovateľa len 70 €, čo ale nezodpovedá veku navrhovateľa a jeho sestry a s tým spojeným rozdielom v ich potrebách. U staršieho navrhovateľa prirodzene musia byť vyššie, pričom vzhľadom na vek oboch detí (obe sú dospelé a stredoškóľáci) musí odporca na výživné vynakladať sumu na hornej hranici 30 % zo svojho (uvažovaného) príjmu. Po uvážení uvedených pomerov a pri zohľadnení pomeru veku a tým aj potrieb navrhovateľa a jeho sestry považuje súd za primerané, aby súd na výživu navrhovateľa vynakladal 80 € a na výživu svojej dcéry (sestry navrhovateľa) sumu 65 €. Celkovo tak jeho vyživovacie povinnosti dosiahnu 145 €.

10. V tejto súvislosti treba znova poukázať na to, že podľa § 62 ods. 1 a 2 Zák. o rodine majú vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu obaja rodičia. Pritom podľa § 62 ods. 4 Zák. o rodine súd pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. V prerokovanej veci pritom od januára 2017 žije navrhovateľ, ako aj jeho sestra v spoločnej domácnosti s matkou - svedkyňou Z., ktorá sa o nich z tohto dôvodu aj osobne stará, prirodzene v rozsahu, v akom to pri 18, resp. 20-ročnom mladom človeku prichádza do úvahy. Zo zisteného skutkového stavu je zrejmé, že náklady matky vyjadrené vo finančnom ekvivalente na obe deti nepochybne dosahujú aspoň 145 €. Vzhľadom na to, že príjem matky je približne rovnaký ako (potenciálny) príjem otca (500 €), je určená výška výživného zo strany otca opodstatnená aj potrebou vyrovnať jeho peňažným plnením starostlivosť, ktorú navrhovateľovi a jeho sestre poskytuje matka.

11. Podľa § 77 ods. 1 Zák. o rodine však možno (zvýšené) výživné priznať len od podania návrhu. Navrhovateľ svoj návrh podal 15. februára 2017 a do tohto dátumu žiadal výživné aj priznať. Preto súd jeho návrhu vyhovel od počiatku a zaviazal odporcu prispievať mu na výživu sumou 80 € mesačne vždy do 5. dňa mesiaca vopred (výrok I) a vo zvyšku (čo do výživného 20 € mesačne) návrh zamietol (výrok III).

12. Keďže k rozhodnutiu o zvýšení došlo až 10. novembra 2017, vznikol odporcovi za obdobie od 15. februára do 30. novembra 2017 nedoplatok na zročnom výživnom v celkovej výške 9 x 80 a 14/28x80 (keďže za február 2017 bolo výživné priznané len v pomernej výške za 14 dní z 28), teda celkovo 760 €. Súd nevyhovel návrhu navrhovateľa, aby mu odporca túto sumu zaplatil do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Táto totiž celkom zjavne prevyšuje rozumné možnosti odporcu. Preto súd podľa § 232 ods. 4 C. s. p. povolil odporcovi splácať tento dlh v splátkach v takej výške, aby k jeho splateniu došlo najdlhšie do dvoch rokov. Tým sa zároveň zohľadní to, že za uvedené obdobie (po odsťahovaní navrhovateľa od odporcu) musela výživu navrhovateľa zvládať jeho matka z vlastných prostriedkov, resp. navrhovateľ z prostriedkov privyrobených si na úkor vlastnej prípravy na povolanie. Súd tak považoval za primerané splátky vo výške 35 €, ktoré budú zročné s bežným výživným, teda do 5. dňa kalendárneho mesiaca. Strata výhody splátok má pôsobiť ako motivácia pre odporcu určené splátky plniť (výrok II).

13. Keďže náhradu trov konania nikto priznať nežiadal, súd o nej nerozhodoval (§ 58 C. m. p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní od doručenia jeho rovnopisu písomne na podpísanom súde. V odvolaní treba popri označení súdu, ktorému je určené, spisovej značky a označenia veci, ktorej sa týka, označení a podpise odvolateľa a uviesť tiež, v akom rozsahu sa tento rozsudok napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie súdu považuje za nesprávne (odvolacie dôvody, § 365 C. s. p.) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsudky o plnení výživného sú vykonateľné doručením (§ 44 C. m. p.). Ak odporca dobrovoľne nesplní povinnosť uloženú vykonateľným rozsudkom, môže sa navrhovateľ domáhať jej splnenia v exekúcii.